
[2019-84-RE](#)

Causa 2019-84-RE

(Capdevielle Flores i Masson Blanch c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 537-2019. Recurs d'empara

Sentència del 19 de maig del 2020

BOPA núm. 72, del 27 de maig del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 3 de desembre del 2019, per la representació processal dels Srs. Luis Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la resolució dels seus recursos d'apel·lació en el marc de la causa 8000168/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que, de manera principal, ordeni el desbloqueig dels fons bancaris dels recurrents, declarant el seu dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts; de manera subsidiària, demana que ordeni al Tribunal de Corts que adopti les mesures pertinents per tal que, en el termini més breu possible, cessi la demora i dicti una resolució sobre els recursos d'apel·lació esmentats. Així mateix, per raons de seguretat i de confidencialitat, demana que el Tribunal Constitucional substitueixi els noms dels recurrents per les seves sigles o inicials en el moment de la publicació de la resolució en el BOPA;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 21 de gener del 2020, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2019-84-RE i que va desestimar la sol·licitud d'anonimització de la publicació de les resolucions en aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de febrer del 2020, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Atesa la situació excepcional derivada de l'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2 que va dur al començament del confinament, aquesta resolució es dicta en data d'avui, tot i que el seu examen estava previst per a la reunió del Ple fixada pel 16 de març del 2020, la qual va haver de ser anul·lada;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 7 de novembre del 2016, la batlle d'instrucció va dictar un aute mitjançant el qual desestimava la petició d'arxivament, així com la d'aixecament de la mesura de bloqueig i d'embargament bancari dels comptes del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores, embargament que havia estat acordat per un aute del 23 de juliol del 2015.

El 21 de novembre del 2016, la representació processal del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió.

1.2. La representació processal del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores va presentar tot un seguit d'escrits de protesta contra la inactivitat del Tribunal de Corts alhora que demanava que es procedís a la resolució del seu recurs (escrits del 16 de febrer del 2017, 7 de març del 2017, 21 d'abril del 2017, 27 de juliol del 2017, 1 de març del 2018, 23 de març del 2018, 13 d'abril del 2018, 13 de juliol del 2018, 28 de setembre del 2018 i 13 de novembre del 2019).

1.3. El 30 de setembre del 2019, la batlle instructora va dictar un aute en què decretava novament el bloqueig i l'embargament de tots els comptes bancaris del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores, així com l'embargament preventiu dels comptes bancaris del Sr. Juan Marco Masson Blanch fins a un import determinat.

1.4. El 9 d'octubre del 2019, la representació processal d'ambdós recurrents va presentar un recurs d'apel·lació en què demanava l'aixecament de les mesures econòmiques cautelars acordades.

1.5. El 13 de novembre del 2019, la representació processal dels recurrents va presentar un escrit d'oposició i d'insistiment, en què demanava un pronunciament sobre el seu recurs d'apel·lació.

1.6. El 3 de desembre del 2019, la representació processal dels Srs. Luis Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la resolució dels seus recursos d'apel·lació en el marc de la causa 8000168/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- Aquesta part exposa que la manca de resolució dels seus recursos d'apel·lació deriva en una

vulneració dels seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable.

- Recorda que ha impugnat unes mesures preventives de caràcter econòmic, que són, per la seva naturalesa, cautelars i excepcionals.
- Recorda també que l'article 194 del Codi de procediment penal atorga al Tribunal de Corts un termini màxim i improrrogable de 20 dies per tal de resoldre un recurs d'apel·lació. I cita la jurisprudència constitucional sobre la matèria -veg. les causes 2015-42-RE, 2014-44-RE i 2013-19-RE- mitjançant la qual el Tribunal Constitucional havia conclòs que els 20 dies esmentats computaven des del moment de la interposició del recurs i no en un altre moment posterior.
- Exposa que han transcorregut 1.106 dies des de la presentació del primer recurs i 54 des del segon, afegint que malgrat els múltiples insistiments no s'ha obtingut encara cap resposta -ni positiva ni negativa.
- Cita la jurisprudència constitucional en relació amb la durada irraonable d'un judici que obre l'accés directe al Tribunal Constitucional en cas d'inactivitat (veg. les causes 2017-54-RE i 2011-34-RE), així com els criteris que han de ser tinguts en compte per valorar si la durada d'un judici és o no és irraonable (veg. les caues 2000-17-RE, 2005-21-RE, 2018-10-RE, 2018-50-RE, i, de manera més recent, la causa 2019-21-RE).
- Traslladant aquest raonament en aquest cas concret, cal assumir que la causa iniciada l'any 2015 posseïa intrínscament una complexitat pel seu caràcter econòmic financer que podria arribar a justificar la llarga durada de la seva instrucció, tot i que a finals del 2019, aquesta part no considera que aquesta justificació existeixi.
- En concret es tracta ara de resoldre l'apel·lació d'una decisió de desestimació de l'aixecament de diverses mesures cautelars tenint especialment en compte que de la instrucció practicada i de les respostes de les comissions rogatòries internacionals contestades, es dedueix la procedència lícita i justificada dels fons embargats.
- La manca absoluta de resolució de les apel·lacions esmentades després de més de 3 anys és processalment inacceptable.
- Per últim, manifesta que és conscient de l'acumulació de sumaris judicials en el Tribunal de Corts i de les reivindicacions de recursos materials i humans de la Justícia, però com ha declarat el Tribunal Constitucional aquestes qüestions no poden afectar el dret a un judici raonable dels justiciables.
- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que, de manera principal, ordeni el desbloqueig dels fons bancaris dels recurrents, declarant el seu dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts; de manera subsidiària, demana que ordeni al Tribunal de Corts que adopti les mesures pertinents per tal que, en el termini més breu possible, cessi la demora i dicti una resolució sobre els recursos d'apel·lació esmentats.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal reconeix un retard en la resolució del recurs d'apel·lació interposat contra la decisió del 7 de novembre del 2016 i que aquest retard no és imputable a l'actitud del Sr. Luis

- I considera, doncs, que s'ha vulnerat el dret del recurrent esmentat a un procés de durada raonable.

- Nogensmenys, pel que fa al recurs d'apel·lació presentat contra la decisió del 30 de setembre del 2019, considera que no s'ha produït una dilació indeguda amb afectació al dret fonamental a la jurisdicció, recordant que tot trencament del termini processal per resoldre comporta una afectació material al dret a la jurisdicció. En aquest cas, destaca la natura i la complexitat de la causa i informa que el 9 de gener del 2020, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual resolvia ambdues apel·lacions.

- Destaca les dificultats d'ordre estructural, material i humà de l'Administració de la Justícia andorrana que deriven en una paràlisi dels òrgans jurisdiccionals i que impedeixen l'exercici de les seves funcions d'una manera eficient.

- Per aquests motius considera que el retard en la resolució d'aquest procediment derivada de la manca de recursos materials i humans no és constitutiu de la vulneració al·legada.

- Per consegüent, demana al Tribunal Constitucional que declari únicament la vulneració al·legada en el marc de la tramitació del recurs d'apel·lació formulat pel Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores contra l'aute del 7 de novembre del 2016.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si s'ha vulnerat en aquest cas el dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

3.2. El dret a un procés de durada raonable és una garantia fonamental del dret a un procés degut que deriva de l'article 10 de la Constitució.

3.3. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són tres: la complexitat de l'assumpte, l'actitud dels tribunals, així com la dels recurrents. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE, del 10 d'octubre del 2016, recaiguda en la causa 2016-8-RE, de l'11 de juliol del 2019, recaiguda en la causa 2019-21-RE i, molt recentment, i afectant també un dels recurrents actuals, la sentència del 17 de febrer del 2020, recaiguda en la causa 2019-70-RE).

3.4. En aquesta causa, la primera decisió que desestimava l'arxivament de les actuacions seguides contra el Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores i l'aixecament de l'embargament dels seus comptes bancaris data del 7 de novembre del 2016.

3.5. El 21 de novembre del 2016, el Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i va demanar al Tribunal de Corts la seva resolució en deu ocasions.

3.6. D'aquesta cronologia dels fets es desprèn que la dilació en la resolució d'aquest recurs

d'apel·lació no es pot atribuir a l'actitud del recurrent esmentat, el qual, en el decurs dels anys 2017, 2018 i 2019, va reclamar, regularment, un pronunciament per part del Tribunal de Corts.

3.7. El Ministeri Fiscal mateix reconeix la vulneració del seu dret a un procés de durada raonable.

3.8. Per consegüent, aquest Tribunal ha de constatar que hi ha hagut una vulneració del dret a un procés de durada raonable en la tramitació del recurs d'apel·lació presentat pel Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores contra l'aute del 7 de novembre del 2016, i, per tant, li ha d'atorgar l'empara demanada.

3.9. No obstant això, el 30 de setembre del 2019, la batlle instructora va dictar un aute en què decretava novament el bloqueig i l'embargament de tots els comptes bancaris del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores, així com l'embargament preventiu dels comptes bancaris del Sr. Juan Marco Masson Blanch fins a un import determinat.

3.10. El 9 d'octubre del 2019, la representació processal d'ambdós recurrents va presentar un recurs d'apel·lació en què demanava l'aixecament de les mesures econòmiques cautelars acordades.

3.11. A la data de la interposició del recurs d'empara s'havien escolat 2 mesos des de la presentació del recurs d'apel·lació esmentat.

3.12. L'argument principal del Ministeri Fiscal per fonamentar la seva petició de desestimació del recurs d'empara pel que fa a aquest segon recurs d'apel·lació se centra en la manca de mitjans materials i humans dels tribunals.

3.13. Tanmateix, com ell mateix ho recorda en les seves al·legacions citant la sentència constitucional del 12 d'octubre del 2009, recaiguda en la causa 2009-9-RE, aquest element no pot afectar el dret fonamental de tot justiciable a un procés de durada raonable.

3.14. Sigui com sigui, no es pot considerar que el temps escolat entre la presentació del segon recurs d'apel·lació i la seva resolució, el 9 de gener del 2020, (informada pel Ministeri Fiscal), tot i no cenyir-se al breu termini atorgat pel Codi de procediment penal, suposi una dilació que es pugui considerar indeguda i que afecti materialment el dret a la jurisdicció.

3.15. Per consegüent, el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Luis Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch contra la inactivitat del Tribunal de Corts en relació amb el seu recurs d'apel·lació presentat el 9 d'octubre del 2019 ha de ser desestimat.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara presentat per la representació processal del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la resolució del seu recurs d'apel·lació presentat el 21 de novembre del 2016.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un procés degut de durada raonable respecte de la tramitació processal del recurs d'apel·lació esmentat.

3. Declarar que aquest recurrent té dret a ser indemnitzat pels perjudicis soferts.

4. Desestimar el recurs d'empara presentat per la representació processal dels Srs. Luis Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la resolució del seu recurs d'apel·lació presentat el 9 d'octubre del 2019.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels Srs. Luis Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 19 de maig del 2020.

Dominique Rousseau Josep-D. Guàrdia Canela
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Jean-Yves Caillet
Magistrat Magistrat